

Nr 212.

Av fröken Wetterström och herr Ahlsten, *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 14, angående lönegradsplacering för viss biträdespersonal m. m.*

Genom Kungl. Maj:ts beslut den 17 januari 1947 bemyndigades chefen för kungl. finansdepartementet att tillkalla en utredningsman för att biträda med utredning angående anställningsförhållandena för viss biträdespersonal i statens tjänst (1947 års biträdesutredning). Enligt direktiven skulle utredningen pröva frågan om anställnings- och avlöningsförhållandena för biträdespersonal i högre lönegrad än den 8:e med utgångspunkt från att denna personal skulle vara placerad i lönegraderna 11, 13 och 15 (kanslibitråde, kontorist resp. kansliskrivare). Uppdraget avsåg i första hand ett klarläggande av vilka förutsättningar i fråga om kompetens och arbetsuppgifter, som borde föreligga för att en befattning skulle placeras i någon av nämnda lönegrader. Vidare hade utredningen att i reglerande syfte genomgå verkens personalförteckningar och därvid jämväl eftersträva en sådan sammansättning av personalbeståndet, att rimliga befodringsförhållanden uppkomme.

Biträdesutredningen har i ett den 10 oktober 1951 dagtecknat betänkande framlagt förslag till normer för placering i lönegrad av viss biträdespersonal med kontorsgöromål och liknande arbetsuppgifter ävensom i anslutning därtill detaljförslag rörande ifrågavarande personals lönegradsplacering vid ett stort antal särskilda verk.

Biträdesutredningens förslag ligger till grund för Kungl. Maj:ts proposition nr 14 angående lönegradsplacering för viss biträdespersonal m. m. I propositionen framläggas förslag till riktlinjer för placering i högre lönegrad än Ca 8 av biträdespersonal, som utför kontorsgöromål av olika slag såsom maskinskrivning, registreringsarbete och bokföring. Förslaget avser placering i lönegraderna 11, 13 och 15. Vidare har i en till propositionen fogad bilaga framlagts detaljförslag till ändrad lönegradsplacering för biträdestjänster vid ett stort antal särskilda verk och myndigheter. Av bilagan framgår, bland annat, att placering i högre lönegrad än Ca 8 föreslagits för biträdespersonalen vid samtliga under jordbruksdepartementet sorterande länsorganisationer utom hushållningssällskapen. Hos lantbruksnämnderna ha sålunda 26 kanslibiträdestjänster i lönegrad 11 föreslagits omändrade till kontoristbefattningar i lönegrad 13, hos skogsårdsstyrelserna 22 tjänster i lönegrad 8 till lönegrad 11 och 7 befattningar från 11:e till 13:e lönegraden samt inom lantmäteriets distriktsorganisation 50 tjänster i lönegrad 8 till lönegrad 11.

Som nämnts har något förslag beträffande hushållningssällskapen icke avgivits i nu förevarande avseende. Visserligen har det påpekats i propositionen, att förslag komma att succesivt framläggas beträffande biträdespersonalen vid de verk, som ej äro medtagna i det nu avgivna förslaget, men trots detta synes det oss av flera skäl i hög grad önskvärt och lämpligt att alla mer eller mindre sammanhörande länsorganisationer behandlas samtidigt. Vi vilja därför föreslå, att även lönegradsplaceringen för sällskapens biträdespersonal blir föremål för omprövning redan vid årets riksdag.

De av Kungl. Maj:t fastställda personalförteckningarna för hushållningssällskapen upptaga i fråga om biträdespersonal för varje sällskap ett kanslibitråde i lönegrad Ca 11 samt ett biträde för skriv- och kontorsgöromål i lönegrad Cf 4—Ca 8. Denna personal är direkt statsbidragsavlönad. Med något enstaka undantag finnas därutöver inom samtliga sällskap anställda ytterligare skriv- och kontorsbiträden. Enligt föreliggande uppgifter uppgick antalet heltidsanställda sådana biträden under år 1950 till 75 stycken. I detta sammanhang må vidare erinras om att 1950 års hushållningssällskapsutredning i sitt den 13 juni 1951 avlämnade betänkande föreslagit, att antalet statsbidragsavlönade kontors- och skrivbiträden (lönegrad Cf 4—Ca 8) hos hushållningssällskapen — såsom ett provisorium i avbidan på att en mera allmän förstärkning av sällskapens resurser skall bli möjlig — från och med den 1 juli 1952 skall ökas med 20. Proposition berörande detta förslag torde vara att vänta inom den närmaste tiden. Det förtjänar även omnämnas, att lantbruksstyrelsen den 31 januari 1950 till 1949 års tjänsteförteckningskommitté överlämnat en den 27 januari 1950 dagtecknad promemoria angående lönegradsfrågor m. m., som böra beaktas vid en blivande tjänsteförteckningsrevision i vad avser lantbruksstyrelsens förvaltningsområde. I promemorian har förutsatts att, om och i den mån lantbruksstyrelsens förslag rörande löneställningen för lantbruksnämndernas biträdespersonal skulle vinna beaktande, en motsvarande förbättring kommer att i mån av behov genomföras även för sällskapens biträdespersonal. Arbetsuppgifterna för sistnämnda personal sammanfalla i allt väsentligt med dem, som tillkomma dylik personal vid lantbruksnämnderna. Det föreligger sålunda för sällskapens del lika bärande skäl för en ändring av biträdespersonalens löneställning. Därjämte må framhållas, att en sådan ändring även skulle möjliggöra, att ett flertal av de kontorsgöromål, som nu måste utföras av sällskapens fältarbetande tjänstemän, kunna avlastas på kvalificerade biträden.

Enligt vår mening skulle det dessutom bli mycket svårt för hushållningssällskapen att kunna behålla sina mest dugande biträden, om kontoristbefattningar inrättades hos exempelvis lantbruksnämnderna men ej hos sällskapen. Den förflyttning från sällskap till lantbruksnämnder, som bär åsyftas, underlättas för övrigt av att vederbörande befattningshavare

icke skulle behöva byta bostadsort, enär sällskapen och lantbruksnämnderna inom ett och samma område ha sina expeditioner förlagda till samma stad, i ett flertal fall t. o. m. inom en och samma fastighet. Sistnämnda omständighet talar, sedd ur personalens egen synpunkt, även för att ändringarna inom de bägge institutionerna vidtagas samtidigt.

Av vad nu anförts framgår, att en omändring av kanslibiträdestjänster till kontoristbefattningar hos sällskapen av olika skäl är starkt motiverad. En dylik omändring skulle vara välbehövlig inom samtliga sällskap. Mot bakgrunden av den restriktivitet, som statsmakterna måste iakttaga i nuvarande ekonomiska läge, vilja vi emellertid ej förorda en omändring inom samtliga sällskap utan endast inom sådana, där omändringen med hänsyn till variationerna mellan de olika sällskapen i fråga om arbetets omfattning måste betraktas såsom särskilt behövlig. Vi vilja därför förorda, att 20 kanslibiträdestjänster omändras till kontoristbefattningar. Vid ett bifall till tidigare omnämnt förslag av hushållningssällskapsutredningen om inrättande av 20 nya statsbidragsavlönade befattningar såsom kontors- och skrivbiträden i lönegrad Cf 4—Ca 8 synes det vidare skäligt, att ett motsvarande antal befattningar såsom kontors- och skrivbiträden omändras till kanslibiträdestjänster i lönegrad Ca 11. Härigenom skulle den rimlighet i befordringsförhållandena, som departementschefen förordat, kunna möjliggöras. Liknande omändringar ha såsom redan nämnts i propositionen föreslagits beträffande skogsvårdsstyrelserna.

De av oss ifrågasatta omändringarna, som sålunda böra genomföras samtidigt med motsvarande ändringar inom andra nu föreslagna verk och myndigheter, beräknas medföra en kostnadsökning per år för löner med i runt tal 34 000 kronor. För andra halvåret 1952, som årets medelsanvisning för sällskapen kommer att avse, blir sålunda merutgiften ca 17 000 kronor.

På grund av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 14 måtte besluta

dels att hos hushållningssällskapen 20 befattningar såsom kanslibiträden i lönegrad Ca 11 skola omändras till kontoristtjänster i lönegrad Ca 13,

dels att — vid bifall till 1950 års hushållningssällskapsutrednings förslag om inrättande av 20 befattningar hos sällskapen såsom kontors- och skrivbiträden i lönegrad C 4—Ca 8 20 befattningar såsom kontors- och skrivbiträden i lönegrad Ca 8 skola omändras till kanslibiträdestjänster i lönegrad Ca 11,

dels ock att bemyndiga Kungl. Maj:t att fördela ifrågasvarande tjänster på de olika hushållningssällskapen.

Stockholm den 24 januari 1952.

Karin Wetterström.

Johan Ahlsten.